

Hänvisning

Social- och hälsovårdsministeriet

Kontaktperson

Camilla Hägglund-Palmqvist

kirjaamo.stm@gov.fi

emilia.sormunen@gov.fi

tiina.juden@gov.fi

Ärende

Utlåtande gällande Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupps utkast till regeringens proposition till riksdagen gällande parlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster

Ålands landskapsregering har beretts tillfälle att inkomma med ett utlåtande gällande Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupps utkast till regeringens proposition till riksdagen. Propositionen gäller parlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster, nedan tillgänglighetsdirektivet, och genomförandet av direktivet i Finland. Begäran om utlåtande gäller den nya föreslagna lagen om tillgänglighetskrav för produkter och de ändringar som samtidigt föreslås i vissa andra lagar eftersom den nu gällande lagstiftningen inte uppfyller inte alla de krav som tillgänglighetsdirektivet ställer på produkter och tjänster. Syftet med lagarna är att förbättra tillgängligheten så att alla har möjlighet att använda produkter och tjänster på lika villkor. Genom de föreslagna lagarna genomförs den nationella reglering som krävs enligt tillgänglighetsdirektivet.

Landskapsregeringen har erhållit en inofficiell svensk översättning av utkastet till proposition efter att svarstiden för utlåtandet gått ut. Enligt överenskommelse koncentrerar sig landskapsregeringens utlåtande därför på behörighetsfördelningen mellan Åland och Finland och behovet av åländsk lagstiftning.

Behörighetsfördelningen mellan Åland och Finland

Förslaget berör ärenden som faller under både landskapets och rikets lagstiftningsbehörighet. Den preliminära bedömningen är att en lag motsvarande den som föreslås i Finland behövs även på Åland till de delar som faller under åländsk lagstiftningsbehörighet. Även ändringar i annan åländsk lagstiftning kommer att krävas. Många gånger är gränsdragningarna gällande lagstiftningsbehörigheten svår att göra eftersom tillgänglighetsdirektivet behandlar områden som inte ens fanns eller beaktades

när lagstiftningsbehörigheten mellan landskapet och riket fördelades i den nuvarande självstyrelselagen. Det här innebär att elektroniska lösningar delvis medför helt nya frågeställningar gällande lagstiftningsbehörigheten.

Marknadskontroll

Lagstiftningsbehörigheten gällande de sektorer som hör till marknadskontrollen tillhör delvis landskapet och delvis riket enligt självstyrelselagen. Åland har en egen marknadskontrolllag: <https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201737> Inom de sektorer som hör till rikets behörighet gäller rikets marknadskontrolllag, liksom sektorlagarna, även på Åland.

Den byggda miljön

Enligt självstyrelselagen 18 § 1 mom. 7 punkten tillhör lagstiftningsbehörigheten i fråga om byggnads- och planväsendet landskapet Åland.

Enligt artikel 4.4. i tillgänglighetsdirektivet stadgas att "Medlemsstaterna får, mot bakgrund av nationella förhållanden, besluta att den bebyggda miljö som används av kunder till tjänster som omfattas av detta direktiv ska uppfylla tillgänglighetskraven i bilaga III, för att de i högsta möjliga grad ska kunna användas av personer med funktionsnedsättning."

Landskapsregeringens bedömning är landskapet Åland inte i detta skede kommer att ta i bruk Bilaga III enligt artikel 4.4.

Det allmänna nödnumret

Lagstiftningsbehörigheten gällande landskapsalarmcentralen och mottagande av nödsamtal tillhör Åland i enlighet med självstyrelselagen 18 § 6 p. medan televäsendet tillhör Finlands behörighet enligt 27 § 40 p. Regleringen av alarmeringsverksamheten finns i Räddningslag (2006:106) för landskapet Åland. En preliminär bedömning är att räddningslagen kommer att behöva ändras.

Banktjänsterna

Lagstiftningsbehörigheten gällande banktjänster tillkommer Finland i enlighet med självstyrelselagen 27 § 8 p.

Transportservice

Enligt självstyrelselagen 18 § 1 mom. 21 punkten tillhör lagstiftningsbehörigheten i fråga om vägar och kanaler, vägtrafik, spårbunden trafik, båttrafik, farleder för den lokala sjötrafiken landskapet Åland.

I kapitel I i tillgänglighetsdirektivet finns allmänna bestämmelser. I artikel 1 föreskrivs om direktivets syfte och i artikel 2 om tillämpningsområdet. Direktivet gäller för följande tjänster inom transportservice:

- c) Följande inslag i luft-, buss-, järnvägs- och vattentransporttjänster för passagerare, med undantag för stads-, förorts- och regionaltransporter vilka endast omfattas av led v:
 - i) Webbplatser.
 - ii) Tjänster för mobila enheter, däribland mobila applikationer.
 - iii) Elektroniska biljetter och elektroniska biljettförsäljningstjänster.
 - iv) Förmedling av information om transporttjänster, inklusive reseinformation i realtid; när det gäller informationsskärmar ska detta begränsas till interaktiva skärmar som är belägna inom unionens territorium.
 - v) Interaktiva självbetjäningsterminaler belägna inom unionens territorium, utom sådana som har monterats som integrerade delar av fordon, luftfartyg, fartyg eller rullande materiel som används vid tillhandahållandet av någon del av sådana persontrafiktjänster.

I bilaga I föreskrivs det om innehållet i tillgänglighetskraven rörande de produkter och tjänster som hör till direktivets tillämpningsområde. Alla tjänster, med undantag för stads-, förorts- och regionaltransporter, ska uppfylla de tillgänglighetskrav som fastställs i bilaga I avsnitt III. Dessutom ska specifika tjänster uppfylla de kompletterande tillgänglighetskrav som fastställs i bilaga I avsnitt IV. Skyldigheterna kring tjänsterna gäller inte mikroföretag.

I artikel 5 anges gällande unionslagstiftning på området för persontransporter. I den finns motsvarande krav på tillhandahållande av tillgänglig information och tillhandahållande av information om tillgänglighet som i tillgänglighetsdirektivet. Om tillgänglighetsdirektivet föreskriver ytterligare krav, utöver dem som föreskrivs i dessa förordningar och dessa akter, ska de ytterligare kraven vara tillämpliga fullt ut.

En första bedömning av landskapsregeringen är att åtminstone Landskapslag (2019:60) om ordnande av kollektivtrafiktjänster behöver ändras. Men ytterligare ändringar av befintlig lagstiftning inom transportservice kan behövas efter en mer genomgående analys av direktivet.

Landskapsregeringen förbehåller sig rätten att återkomma med kommentarer i ärendet om anledning till detta konstateras i ett senare skede.

Vicelantråd

Harry Jansson

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist